Benchmark Airport Seaport regio’s

Minor Airport Seaport Logistics

MANAGEMENT SAMENVATTING

Hogeschool van Amsterdam

MANAGEMENT SAMENVATTING

Benchmark Airport Seaport regio's

Minor Airport Seaport Logistics, Hogeschool van Amsterdam, domein Techniek

Opdrachtgevers:

Port of Amsterdam
port of partnerships

SADC
DENKEN & DOEN in RUIMTE & ECONOMIE

Schiphol Group

Auteurs
Studenten van verschillende technische achtergrond, vanuit verschillende hogescholen, onder begeleiding van docenten minor 'Airport Seaport Logistics'.

Meer informatie?
Informatie over dit onderzoek:
Sander Onstein, researcher / lecturer onderzoeksprogramma 'Mainport & City Logistiek', a.t.c.onstein@hva.nl.

Voor meer informatie over het onderzoeksprogramma 'Mainport & City Logistiek' kunt u contact opnemen met:

Dick van Damme, Lector onderzoeksprogramma 'Mainport & City Logistiek': d.a.van.damme@hva.nl.

Melika Levelt, Programmamanager onderzoeksprogramma 'Mainport & City Logistiek': m.levelt@hva.nl.

Voor u liggen de resultaten van het benchmark onderzoek naar 17 Airport Seaport regio's. Het onderzoek is uitgevoerd door studenten van de minor 'Airport Seaport Logistics' van Hogeschool van Amsterdam, onder begeleiding van docenten van deze minor. De volgende 17 regio's zijn onderzocht: 1. Amsterdam 2. Amsterdam/ Rotterdam 3. Antwerpen/Brussel 4. Beijing 5. Brisbane 6. Busan, Zuid-Korea, 7. Dubai, VAE, 8. Frankfurt 9. Hamburg 10. Hong Kong 11. Istanbul 12. Londen 13. Los Angeles 14. New York/New Jersey, 15. Parijs/Le Havre 16. Shanghai/Ningbo 17. Singapore.

Aanleiding
Amsterdam Airport Area (AAA) heeft een logistieke propositie opgesteld voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Het benchmark rapport biedt input voor deze propositie en past in de 'triple helix' gedachte van de Amsterdam Economic Board (AEB), waarin overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen samenwerken. De AEB heeft als doel een duurzame economische groei in de Metropoolregio Amsterdam. 'Logistics' vormt één van de zeven economische topclusters waar de metropoolregio specifiek op inzet ter versterking van haar internationale concurrentiepositie. Voor logistieke (MKB) bedrijven kan het rapport ondersteuning bieden bij de vestigingsplaatskeuze voor een logistieke regio. Ook kan het rapport achtergrondinformatie verschaffen voor het oprichten van een agent in het buitenland. Voor de MRA geeft het rapport een beeld waar de regio staat in vergelijking met andere regio's en hoe de regio kan leren van de sterke punten van andere regio's.

Doelstelling onderzoek
Het benchmark onderzoek heeft tot doel om Airport Seaport regio's met elkaar te vergelijken. Een dergelijke regio kenmerkt zich door de aanwezigheid van één of meerdere luchthavens en één of meerdere zeehavens. Zowel sterke als verbeterpunten voor de verschillende regio's komen aan bod. Op basis hiervan worden lessen getrokken hoe de verschillende regio's van elkaar kunnen leren.

Het onderzoek kent twee hoofdvragen:

1. Welke sterke en zwakke factoren zijn te onderscheiden voor de onderzochte Airport Seaport regio in vergelijking met de andere Airport Seaport regio's? (*hoofdstuk 2 tot en met 12*)
2. Wat kunnen de onderzochte regio's van elkaar leren voor het verbeteren van de eigen positie? (*hoofdstuk 13 tot en met 25*)

© 2014, Hogeschool van Amsterdam

Onderzochte factoren
In het onderzoek zijn de volgende factoren onderzocht. Per factor is de score opgebouwd uit verschillende deelfactoren (zie tabel).

Factor	Deelfactoren
1. Goederenstromen	Vrachtvolume (import en export), passagiersvolume, soorten import en export
2. Connectivity	Airports en seaports, achterlandverbindingen, aanwezige modaliteiten, logistieke ICT
3. Airport Seaport	Wisselwerking, centrale besturing, synergie projecten, Airport Seaport bedrijvenclusters
4. Belastingklimaat	Regels logistieke bedrijven, vestiging DC en hoofdkantoor, klimaat voor expats, VAT, relatie bedrijfsleven en douane
5. Innovatie & Supply Chain Optimization	Stimulatie vanuit triple helix. Houding overheid, innovatieve logistieke concepten en projecten, score op GII (Global Innovation Index)
6. Dienstensector / services hub	Aangeboden services uit logistieke sectorhuis, regie, specialisatie van logistieke dienstverlening en ondersteunende diensten (bijvoorbeeld financieel)
7. Human capital	Opleidingsniveau, werkloosheid, aanbod logistieke opleidingen, kwaliteit onderwijssysteem, aanwezigheid internationale business community, taalvaardigheid beroepsbevolking, arbeidskosten regio, overschot / tekort personeel
8. Duurzaamheid	Score regio op duurzaamheid, ontwikkeling duurzame bedrijfslocaties
9. Quality of life	Ranking steden 'quality of life', politiek klimaat, toerisme, cultureel aanbod
10. Vestigingsklimaat	'City attractiveness' in 2025 en gemak van zaken doen

Naast de benchmark scores bevat het onderzoek logistieke voorbeeldprojecten uit verschillende regio's. Deze zijn geanalyseerd met als doel te onderzoeken wat de MRA van deze projecten kan leren. De volledige onderzoeksrapporten per regio kunt u vinden in het *Naslagboek* (toegang via dropbox).

Het onderzoek is gebaseerd op deskresearch naar de kenmerken van de verschillende regio's, aangevuld met interviews. Sommige data zijn alleen op landelijk niveau beschikbaar. Regio's in eenzelfde land (zoals Beijing en Shanghai) zijn in voorkomend geval dezelfde score toebedeeld op de betreffende landelijke indicator. Een regio kan op iedere factor maximaal 17 punten scoren, de tweede plaats scoort 16 punten, enzovoort. Op het totaal van de 10 factoren kan een regio dus maximaal 170 punten scoren. Opgemerkt dient te worden dat, afhankelijk van het gewicht dat aan een bepaalde factor wordt gegeven, iedere regio in theorie hoog kan eindigen. In deze benchmark telt ieder van de 10 hoofdfactoren even zwaar mee. Het staat de lezer echter vrij om bepaalde factoren zwaarder mee te laten wegen dan andere factoren. Vanzelfsprekend kan dan een andere 'ranking' ontstaan.

Belangrijkste conclusies

Tabel 41. Totaalscore Airport Seaport regio's	Goederenstromen en passagiers	Connectivity	Airport Seaport	Belastingklimaat douane regelgeving	innovatio en SC optimization	Logistieke diensten service hub	Human Capital	Duurzaamheid	Quality of Life	Vestigingsklimaat	Totaal punten	Positie
Singapore	16	14	13	16	11	17	15	4	12	17	**135**	**1**
Amsterdam/Rotterdam	12	17	17	7	12	13	14	10	16	11	**129**	**2**
Frankfurt	6	16	7	14	14	15	5	16	17	11	**121**	**3**
Amsterdam	4	16	17	7	12	13	12	10	16	8	**115**	**4**
Hong Kong	15	11	8	17	6	16	9	7	5	11	**105**	**5**
Hamburg	2	8	15	14	14	15	3	16	14	3	**104**	**6**
New York/New Jersey	11	5	7	4	15	10	13	16	7	16	**104**	**6**
London	9	11	7	11	10	8	7	17	8	15	**103**	**8**
Los Angeles	10	2	7	4	16	10	17	16	6	14	**102**	**9**
Parijs/Le Havre	8	14	7	5	17	7	1	16	11	7	**93**	**10**
Dubai, VAE	13	11	10	2	9	6	10	3	10	5	**79**	**11**
Brisbane	1	6	10	9	3	4	16	11	10	7	**77**	**12**
Antwerpen/Brussel	4	12	15	1	4	11	6	8	13	2	**76**	**13**
Beijing	14	5	13	10	2	3	8	6	3	12	**76**	**13**
Shanghai/Ningbo	17	7	7	9	5	3	4	6	2	13	**73**	**15**
Busan, Zuid-Korea	7	2	13	15	9	5	11	1	4	5	**72**	**16**
Istanbul	6	5	7	14	1	3	2	3	1	1	**43**	**17**

© 2014, Hogeschool van Amsterdam

Overall score

- Singapore scoort overall de eerste plaats. De regio blinkt uit in de factoren goederenstromen, belastingklimaat, douane en regelgeving en logistieke services hub. Singapore scoort in vergelijking met de andere regio's slecht op duurzaamheid

- De regio Amsterdam scoort de vierde plaats. Samen met Rotterdam scoort de regio internationaal de tweede plaats. De regio scoort hoog op 'connectivity', innovatie en 'quality of life' en wordt gezien als een vooraanstaande hub wat betreft logistieke dienstverlening

- De tweede plaats van Amsterdam/Rotterdam heeft te maken met de enorme goederenstromen en passagiersstromen. Via de haven van Rotterdam komen veel containers binnen, via de haven van Amsterdam veel bulk en via Schiphol enorme aantallen passagiers

- De Chinese steden scoren laag, met uitzondering van het meer westers georiënteerde Hong Kong

- Opkomend zijn Istanbul en Dubai. Beide regio's groeien hard op luchtvaartgebied. Dubai groeit tevens hard op zeevaartgebied doordat Dubai Ports zich internationaal gepositioneerd heeft door de overname van terminals

Connectivity

- Amsterdam is qua aantal bestemmingen op de 2de plaats geëindigd met 317 verbindingen, hiermee blijft alleen de regio Amsterdam/Rotterdam (1ste plaats, 320 verbindingen) de regio Amsterdam voor

- In de Logistics Performance Indicator (LPI) is per land de kwaliteit van de infrastructuur onderzocht. Nederland komt als gedeelde tweede (LPI: 4.15) plaats uit de bus samen met Singapore en moet alleen Duitsland voor laten (LPI: 4.26)

Belastingklimaat

- Op het gebied van belastingklimaat scoort Amsterdam/Rotterdam een elfde positie. Dit komt omdat in Nederland de hoogste inkomensbelasting geldt van alle onderzochte regio's (52%). Ook wordt er in Nederland het hoogste percentage Value Added Tax (VAT) gerekend op producten (21%). Hong Kong is de beste regio wat betreft belastingklimaat. In deze regio is de belasting op de inkomsten van bedrijven het laagst, is er sprake van een lage inkomensbelasting en is de Logistics Performance Index score op 'customs' het hoogst

Logistieke diensten en services hub

- De factor 'Logistieke diensten en services hub' kent vier indicatoren, afkomstig uit de Logistics Performance Indicator (LPI): 'Logistics quality and competence', 'Timeliness', 'Shipments meeting quality criteria' en 'Tracking en Tracing'. Amsterdam scoort een vijfde positie. Er is hierbij een minimale achterstand op de Duitse concurrenten Frankfurt en Hamburg die een gedeelde derde plaats innemen. Uit de deelscores blijkt dat Frankfurt, Hamburg, Hong Kong en Singapore hoog scoren op logistieke kwaliteit en competenties. Singapore, Frankfurt, Hamburg en Hong Kong scoren hoog op 'timeliness'. Het aantal zendingen dat voldoet aan de kwaliteitscriteria is in Hong Kong en Singapore het hoogst. Op het gebied van 'tracking en tracing' loopt Amsterdam/Rotterdam voorop

- Directe concurrenten voor Amsterdam op deze factor zijn Hamburg en Frankfurt. Amsterdam kan haar positie verbeteren door haar scores op indicatoren 'Logistieke kwaliteit en competenties' en 'Timeliness' te verhogen

Human capital

- Het opleidingsniveau in Amsterdam ligt boven gemiddeld (vijfde plaats) in vergelijking met andere Airport Seaport regio's
- De kwaliteit van de universiteiten in Amsterdam is gemiddeld in vergelijking met andere regio's. Universiteiten in Los Angeles, Beijing en Singapore scoren hoog. Universiteiten in Busan, Dubai en Hamburg scoren laag

Duurzaamheid

- Amerika scoort het best op het gebied van 'Energy Equity'. Dit betekent dat de toegankelijkheid en de betaalbaarheid van energievoorzieningen hier het beste zijn. Nederland scoort gemiddeld met een negende positie. China scoort slecht omdat nog niet iedereen over elektriciteit beschikt en de prijzen voor gas zijn gestegen

© 2014, Hogeschool van Amsterdam

- Parijs/Le Havre scoort het beste op ‘Environmental Sustainability’. Dit komt doordat slechts 10% van de elektriciteit wordt opgewekt met behulp van fossiele brandstoffen. Amsterdam/Rotterdam scoort een zesde positie. De Chinese regio’s scoren slecht

‘Quality of life’

- Met uitzondering van Singapore scoren de Aziatische steden slecht op ‘Quality of Life’. Mede door de grootte van de steden in China, de afstand tussen de elite en lagere klassen en het gevoerde beleid vanuit de overheid, wordt het leefklimaat matig beoordeeld. Ook werkt men vaker onder hoge werkdruk en is sprake van matige arbeidsvoorwaarden en bedrijfsomstandigheden

Vestigingsklimaat

- Singapore, Shanghai en Hong Kong worden door de World Bank (2013) aangemerkt als regio’s waar men het makkelijkste zaken kan doen. Amsterdam eindigt op de dertiende plaats. Onderaan staan de regio’s Istanbul, Parijs/Le Havre en Antwerpen/Brussel

© 2014, Hogeschool van Amsterdam